

בעזהש"ת

לחזות בנועם

עניינים המתבארים במאמר

יציאת מצרים ע"י משה רבינו

מלחמת פרעה בסוס לבן אדום ושחור

'סוס' ודוכבו רמה בים

גם הקב"ה לוחם עם פרעה בסוס

גליון כ' • פרשת בשלח • תשפ"ד

יו"ל על-ידי חבורת נועם ה' החסידי ברסלב ירושלים עיה"ק

ניצוצות אור מתוך המאמר

ובכפסח יצאנו מזה, כי ביום זה יצאנו מגלות פרעה ומצרים
באותות ובמופתים נוראים מאד מאד אשר לא נשמעו ולא
נראו, שעל ידיה ראו הכל כי ה' ברא עולמו מחדש יש מאין
ומנהיג ומושל בעולמו לעשות בו כרצונו. וכל זה נעשה על ידי
תציר נאמן לשולחיו, שהוא משה רבנו, רבן של כל הנביאים,
שהמשיך גם אז איזה בחינת רוח הקדש, על כל אחד, עד
שנתבררו קצת ממדמה שלהם, שעל ידיה עקר האמונה

מאמרים ופנינים על פרשת השבוע ומועדי השנה
לחזות כנועם ה' ולבקר בחיכלו
מתוך מעינות דברי קדשו של
הרה"ק מוהר"ר נתן מברסלב זצוק"ל
בספה"ק ליקוטי הלכות

לכל העדה הארה תעובה או הצעה נא לפנות ל:

lb1877300@gmail.com

וכן ניתן להקדיש הגליון להצלחה ולישועה בכתובת הנ"ל
להרשמה לקבלת הגליון השבועי יש לשלוח בקשה לכתובת הנ"ל

מאמר אמרי נועם

השי"ת בעצמו לוחם בשבילך כדי שתזכה למחשבות קדושות

אמונה הוא ע"י תיקון המדמה דהיינו כח הדמיון - עיקר הבחירה הוא במדמה - פרעה התגבר על ישראל בכל מיני דמיונות וגוונים - עיקר העצה הוא לצעוק להשי"ת - ה' איש מלחמה ולוחם כנגד פרעה נגד כל דמיון - צריך להתקרב למשה ולצדיקים אמיתיים שעל ידם נתברר המדמה - סוס ורוכבו רמה בים

אֲשִׁירָה לַה' כִּי נָאָה נָאָה סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בַּיָּם (שמות טו, א).

צריכים לתקן את כח הדמיון ועי"ז זוכין לאמונה אמיתית

על פי מה שכתב בליקוטי מוהר"ן (חלק ב' תורה ח') וז"ל עקר האמונה תלויה בכח המדמה [כח הדמיון], כי במה שהשכל מבין אין שיך אמונה, ועקר אמונה היא רק במקום שהשכל נפסק ואינו מבין הדבר בשכלו, שם צריכין אמונה, וכשאינו מבין הדבר בשכלו, אזי נשאר רק בבחינת פח המדמה, ושם צריכין אמונה. נמצא שעקר האמונה היא בבחינת המדמה - ועל ידי התפשטות הנבואה על ידי זה נתברר ונתתקן בחינת פח המדמה, בבחינת (הושע יב) ובגיד הנביאים אדמה; כי עקר תקון וברור המדמה הוא פשהוא בגיד הנביאים, וכשנתתקן המדמה, על ידי זה נתתקן האמונה האמתיות דקדושה, ונתבטל אמונות פזביות.

כשזוכין להתקרב למנהיג אמיתי זוכין לבירור המדמה
ולאמונה ישרה

ועל־כן צריכין לחפש ולבקש מאד אחרי מנהיג אמיתי להתקרב אליו. כי כל מנהיג ומנהיג יש לו בחינת רוח־נבואה... ועל־ידי בחינת הרוח־הקדוש שיש להמנהיג האמיתי, שהוא בחינת רוח־נבואה, על־ידי־זה כל המתקרבים אליו נתחזק ונתתקן אצלם האמונה האמתיות דקדושה. כי כל מי שזוכה להתקרב למנהיג האמיתי, על־ידי התקרבותו אליו נתתקן ונתברר אצלו בחינת המדמה, על־ידי בחינת הרוח־נבואה של המנהיג. כי עקר תקון המדמה הוא על־ידי בחינת רוח־נבואה כנ"ל, על־כן כל המתקרבים למנהיג אמיתי, זוכין לאמונה ישרה דקדושה עכ"ל הק'.

המדמה הוא שליח השכל להשיג דברים הרחוקים
מהשכל

ובליקוטי הלכות (הל' שלוחין הל' ד) מבאר וזה ידוע ומבאר כבר בדברינו כמה פעמים, שעקר כלל כל התורה הקדושה הוא אמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכות כד.): 'בא חבוקוק והעמידן על אחת' שנאמר וצדיק באמונתו יחיה - ועל־כן בכל התורה שלוחו של אדם כמותו, כי עקר האמונה, שהיא כלל התורה, היא על־ידי ברור המדמה, והמדמה הוא בחינת שליח, כי המדמה הוא שליח השכל, כי השכל רחוק מכל ידיעות הגשמיות, רק על־ידי המדמה, שהוא כח של השכל, על־ידי־זה מגיע להשכל ידיעות תארי הגשמיות.

עיקר הבחירה תלוי במדמה כי שם יכול להתאחז השקר

ועל-כן שם בבחינת המדמה, שם עקר הבחירה, כי בפנימיות השכל האמיתי אין שום בחירה, כי בפנימיות השכל האמיתי רחוק מכל התאוות הגשמיות ומכל המדות, רק דבוק בשלמות בהשם-יתברך, רק מחמת שאין להשכל תפיסה בהגשמיות כי אם על-ידי כח המדמה, שהוא שליח השכל, על-ידי-זה כל כח הבחירה, כי בהמדמה יכולין להתאחז טעותים הרבה, על-ידי שהוא מדמה מלתא למלתא, כי שם בהמדמה עקר אחיזת הרע על-ידי הטעיות והשקרים שיש להם כח להתאחז בהמדמה.

ועקר השליחות הוא, שיהיה השליח נכלל בהמשלח, שהוא בחינת כלליות המדמה בהשכל האמיתי, אבל כשהשליח מעות בשליחותו בטל שליחותו, כי כשהמדמה אינו מתנהג כפי השכל האמיתי, הוא בטל ומבטל ונחשב גרוע מבהמה, כי כשהמדמה אינו מתנהג כפי השכל האמיתי הוא בבחינת רוח שטות ממש שמשם כל העברות, רחמנא לצלן (סוטה ג), ומשם כל המשגעים ממש. וכל מיני שגעון שנמצאים ברב אנשים, אפלו לאינם משגעים ממש, רק שעושין הרבה דברים שהם שגעון ממש כנראה בחוש, והכל על-ידי הטעיות המדמה שאינו מתנהג כפי השכל האמיתי.

היצה"ר מתגבר תמיד ובפרט העוסק במלחמה כנגדו
ולכן צריך לחפש עומק עצות הצדיק

וצריך כל אחד החס על נפשו לבקש צדיק כזה כל ימי חייו, כדי שיברר
אצלו המדמה בכל פעם, ויכניס בו אמונה שלמה עד שיתקנו בשלמות,

כִּי הִרְבָּה הִרְבָּה צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי לֹא כָּל אָדָם זֹכֵה לְהִתְתַּקֵּן מִיָּד, כִּי "יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו" (בראשית ח, כא), בְּפֶרֶט מֵאַחַר שְׂכָבֵר פָּגַם וְקָלָקַל הַמִּדְמָה שֶׁלוֹ הִרְבָּה קִדְּם שָׂבָא אֶל הַצְּדִיק. וְכָל מָה שְׁעוֹסְקִין לְתַקְּנוֹ, מֵתַגְבֵּר עָלָיו הַבַּעַל־דָּבָר בְּהִתְגַּבְּרוֹת גְּדוֹל מְאֹד בְּיוֹתֵר, כִּי 'כָּל הַגְּדוֹל מִחִבְרוֹ יֵצֵרוֹ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ' (סְכָה נב.). עַל כֵּן הַרוּצָה לְחוּס עַל נַפְשׁוֹ וְלַחֲשֹׁב עַל תְּכַלִּיתוֹ לְנֹצַח בְּאֵמַת צָרִיךְ לְשׁוּם אֶל לְבוֹ הַיֵּטֵב, לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ בְּהִתְחַזְּקוֹת עֲצוּם לְאַחֵז עֲצָמוֹ בְּהַצְּדִיק הַזֶּה הָעוֹסֵק בְּתַקּוֹן נַפְשׁוֹ, וְלַחֲפֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ עֲמֻקּוֹת אֵמַת עֲצוּתוֹ וְדַרְכֵי הָאֵמַתִּים וְהַתְּמִימִים, וְלִקְיֵם "אֲחֻזְתֵּנוּ וְלֹא אֲרַפְנוּ עַד" וְכו' (שִׁיר־הַשִּׁירִים ג, ד).

ביציאת מצרים המשיך משה על ישראל בירור המדמה ועי"ז זכו לאמונה

זֶה עֵקֶר גְּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּלִבּוֹל הַמִּדְמָה, שְׂמֻשָּׁם כָּל הַכְּפִירוֹת, וְעֵקֶר הוּא כְּפִירוֹת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם. שְׂמֻשָּׁם עֵקֶר גְּלוּת מִצְרַיִם שְׂכוֹלֵל כָּל הַגְּלִיּוֹת (בראשית רבה טז, ד), שְׂעַקְרָם גְּלוּת הַנַּפְשׁ שֶׁהָעֵקֶר הוּא פָּגַם הָאֵמוּנָה. שֶׁהַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא וְהַקְּלָפוֹת מֵתַגְבְּרִים עַל כָּל אֶחָד בְּבִלְבּוּלֵי הַמִּדְמָה, שֶׁהֵם בְּלִבּוּלֵי הָאֵמוּנָה. וּבִפְסָח יֵצְאוּ מִזֶּה, כִּי בְּיוֹם זֶה יֵצְאוּ מִגְּלוּת פְּרָעָה וּמִצְרַיִם בְּאוֹתוֹת וּבִמּוֹפְתִים נוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמְעוּ וְלֹא נִרְאוּ, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה רָאוּ הַכָּל כִּי ה' בָּרָא עוֹלָמוֹ מִחֲדָשׁ יֵשׁ מֵאִין וּמִנְהִיג וּמוֹשֵׁל בְּעוֹלָמוֹ לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּרִצּוֹנוֹ. וְכָל זֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי הַצִּיר נֶאֱמָן לְשׁוֹלְחָיו (מְשָׁלִי כה, יג), שֶׁהוּא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, רֶבֶן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים, שֶׁהִמְשִׁיךְ גַּם אֶז אֵיזָה בְּחִינַת רוּח־הַקֹּדֶשׁ, עַל כָּל אֶחָד עַד שְׁנַתְּבַרְרוּ קֶצֶת מִמִּדְמָה שְׁלֵהֶם, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר הָאֵמוּנָה.

המדמה צריך להיות טפל לשכל כמוז סוס הטפל לרוכב עליו

על־פּוֹן פְּרָעָה כְּשֶׁהַתְּגֵבֵר לְרֹדֵף אַחַר יִשְׂרָאֵל, הִיָּה עֵקֶר הַתְּגֵבֵרוֹתוֹ עַל־יְדֵי הַמְּרַכְבוֹת טְמָאוֹת שְׁלוֹ, בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת יד, ז): "וַיִּקַּח שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחֹר וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם" וכו'. וְיִשְׂרָאֵל הַתִּירָאוּ מְאֹד מִזָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁם פְּסוּק י'): "וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'". כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַנֶּפֶשׁ שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא תִקּוּן הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁיִּגְבִּיר כַּח הַשֶּׁכֶל עַל הַמְדָמָה, שֶׁיְהִיָּה הַמְדָמָה טְפֵל לְהַשְׁכֵּל, שֶׁזֶהוּ בַחֲיִנַת מָה שֶׁכָּתוּב בַּזֶּהֱרַר הַקְדוּשׁ (תְּקוּנֵי זֶהֱרָה, תְּקוּן מו, פד): 'אִין הַרוֹכֵב טְפֵל לְסוֹס אֶלָּא הַסוֹס טְפֵל לְהַרוֹכֵב' - כִּי סוֹס הוּא בַחֲיִנַת תִּקְוָה פְּגָם זֶהֱמַת הַמְדָמָה, שֶׁעֵקֶר בְּלִבּוֹלֵיו הֵם עַל־יְדֵי תַאֲוֹת, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת זֶהֱמַת מִצְרַיִם, בַּחֲיִנַת (יַחֲזָקָאֵל כג, ט): "וַזְרִימַת סוֹסִים זְרִמַתָּם", וְשִׁם [בשכל והמדמה] עֵקֶר הַמְלַחְמָה שֶׁל כָּל אֶחָד, כִּידוּעַ, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתְּחִלַּת הַתּוֹרָה הַנ"ל שֶׁהַשֵּׁשׁ מַחֲיוֹן הֵם בַּחֲיִנַת שְׁלֹשׁ מַחֲצוֹת פְּרוֹסוֹת בְּפָנֵי תַאֲוֵה זֹאת]. אֲבָל כְּשֶׁהֵם נִפְגְּמִים, חֶס וְשָׁלוֹם, אֲזִי מִתְגַּבֵּר הַרוּחַ שְׁטוּת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בְּאִים כָּל הַפְּגָמִים וְהַעֲבֵרוֹת חֶס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוֹטָה ג): 'אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת'.

עיקר העצה נגד המדמה הוא לצעוק להשי"ת בכל פעם

נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר הַתִּקּוּן הוּא שֶׁיְהִיָּה הַמְדָמָה טְפֵל לְהַשְׁכֵּל, שֶׁזֶהוּ בַחֲיִנַת שֶׁהַסוֹס טְפֵל לְהַרוֹכֵב, הַמְזַכֵּר בַּזֶּהֱרַר הַקְדוּשׁ. וּמִצְרַיִם שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת פְּגָם הַמְדָמָה הֵם בְּהַפָּךְ, וְזֶה הִיָּה תִקְוָה הַתְּגֵבֵרוֹתָם בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת יד, ז): "וַיִּקַּח שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחֹר" וכו'. וְיִשְׂרָאֵל הַתִּירָאוּ מִזָּה וְתַפְסוּ אֲמִנוֹת אֲבוֹתָם וַיִּצְעֲקוּ

אֶל ה', כִּי זֶה עֵקֶר הָעֵצָה הַפְּלִיית, לְצַעֵק בְּכָל פַּעַם שְׁמִתְגַּבְּרִים עָלָיו
הַמְחֻשְׁבוֹת רְעוֹת הַנִּלְשָׁה בְּלִבּוֹל הַמְדָמָה, שְׁבֹא מִמְרַכְבוֹת דִּסְטְרָא אַחְרָא,
בְּחִינַת מְרַכְבוֹת פְּרָעָה, לְצַעֵק מְאֹד אֶל ה' וְלְצַעֵק וְלְצַעֵק וְכוּ', עַד יִשְׁקִיף וְכוּ'.
וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרְרוּ רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלַחֵם בְּעֵצְמוֹ עִמָּהֶם וְהַפִּילֵם.

משה רבינו שר להקב"ה שהקדים נפילת הסוס לרוכבו

וְעַל־כֵּן הִתְחִיל מֹשֶׁה שִׁירַת הַיָּם בְּנִפְלְאוֹת שְׁבַח גְבוּרָה נִפְלְאָה הַזֹּאת,
שֶׁהִפִּיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַכְבוֹת טְמֵאוֹת שְׁלֵהֶם, וְזֶהוּ (שְׁמוֹת טו, א): אֲשִׁירָה לַה'
כִּי גָאָה גָאָה סוֹס וְרִכְבוֹ רָמָה בַּיָּם - 'סוֹס וְרִכְבוֹ' דִּיקָא, שֶׁהִקְדִּים הַסוֹס לְהַרוֹכֵב,
כִּי זֶהוּ עֵקֶר תְּקֵף זְהֻמָּתָם שֶׁל בְּחִינַת מְצָרִים שְׁמִתְגַּבְּרִים עַל כָּל אֶחָד בְּגִלּוֹת
הַנֶּפֶשׁ, שְׂרוּצִים לְהַגְבִּיר הַסוֹס עַל הַרוֹכֵב, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ כָּל מְרִירַת
הַגִּלּוֹת שְׁסוּבֵל כָּל אֶחָד מִבְּלִבּוֹלֵי מַחְשְׁבוֹתָיו הָרְעִים שֶׁהֵם בְּלִבּוֹל הַמְדָמָה.

וְעַל־יְדֵי הַצַּעֲקָה לַה', זָכוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִפִּיל סוֹס וְרִכְבוֹ, וְכֵן כָּתוּב
בְּסוּף: כִּי בָא סוֹס פְּרָעָה בְּרִכְבוֹ וְכוּ', וַיֵּשֶׁב ה' עֲלֵהֶם אֶת מֵי הַיָּם וְכוּ'. כִּי
אֶף־עַל־פִּי שֶׁהִתְגַּבְּרוּ כָּל־כֶּף בְּמְרַכְבוֹת טְמֵאוֹת שְׁלֵהֶם עַל כָּל אֶחָד, עַד
שָׁרְצוּ לְהַגְבִּיר הַסוֹס עַל הַרוֹכֵב, אֶף־עַל־פִּי־כֵן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרַב גְּאוּנוֹ
וְגָדְלוֹ הִפִּיל סוֹס וְרִכְבוֹ נֶגֶד יִשְׂרָאֵל וְהַשְׁפִּילֵם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבָּרַר הַמְדָמָה
וְזָכוּ לְאַמּוּנָה שְׁלָמָה בַּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבַהֲצַדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת מֹשֶׁה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה' וּבַמֹּשֶׁה עֲבָדוּ.

השי"ת בעצמו נלחם עם הסט"א ומברר את המדמה כשצועק אליו

וְזֶה לְסִסְתֵי בְּרַכְבֵי פְּרָעָה דְּמִיתֵיהּ רְעִיתֵי (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ט), הֵינּוּ שֶׁעֵקֶר

המלחמה עם פרעה היה להכניע מרכבות הטמאות שלו, שהם בחינת התגברות הסוס על הרכב, בחינת התגברות תקף זהמת המדמה על השכל, שזה היה עקר תקף צרת גלותם של ישראל - וכן הוא בכל דור ודור, כי מצרים כולל כל הגליות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה טז, ד). והשם יתברך בעצמו לוחם עמהם, כי הוא מלחמה גדולה וארפה שיש לכל אדם בימי חייו וצריף לצעק הרבה אל ה', ולתלות עיניו למרום בכל פעם שהשם יתברך ילחם בעדו ויעזרו לכבש מלחמה זאת, ואז השם יתברך ירחם עליו ויושיעו כמו שהיה ביציאת מצרים וקריעת ים סוף.

וזהו לססתי ברבכי פרעה, ועין פרוש רש"י שם, הינו כשיצאתי עם סוס שלי כנגד רבכי פרעה - כי זה כלל, שאין הדין נמתק אלא בשרשו (עץ חיים, שער יג, פרק יא), [שכדי להמתיק הדין, צריכים לעורר את השורש של הדין בקדושה, ולהמתיקו על ידו], ועל כן יצא השם יתברך כנגד רבכי פרעה עם בחינת סוס שלו שהוא שרש העליון של הסוס, כדי להכניע רבכי פרעה, להפיל סוס ורכבו דסטרא אחרא הרוצים להגביר הסוס על הרכב. ואז דמיתיה רעיתי - 'דמיתיה' בחינת המדמה שלך נתברר ונעשה בחינת 'רעיתי', שהוא בחינת 'אמונה השלמה', בחינת (תהלים לז, ג): "ורעה אמונה" שהיא נקראת (שיר השירים ו, ט): אחת היא רעיתי יונתי תמתי וכו', שנאמר על ישראל שהם חזקים באמונה עם השם יתברך ותורתו כיונה תמה עם בן זוגה (וכמו שפרש רש"י שם) - שהשם יתברך לוחם כביכול, עם בחינת סוסו להפיל רבכי פרעה שהם בחינת מרכבות הטמאות הרוצים להגביר הסוס על הרכב, חס ושלום, ואז פשהפילם נתברר המדמה, שעל ידי זה נשלם האמונה, שזהו בחינת דמיתיה רעיתי וכו'.

המצרים נענשו מידה כנגד מידה שהסוסים שלטו עליהם

וְזֶה שְׁמוּבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י (שְׁמוֹת יד, כז) וְהוּא מֵהַמְדָרֶשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה א, נא) שֶׁהָיוּ הַסּוּסִים מוֹשְׁכִים אֶת הַמְצָרִיִּים לְתוֹךְ הַיָּם, וְזֶה לְשׁוֹן הַמְדָרֶשׁ: תְּנִי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל, "וַיִּנְעַר ה' אֶת מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם" (שְׁמוֹת יד, כז), מִלְּמַד, שֶׁהַסּוּס הָיָה זֹרֵק רוֹכְבוֹ לְמַעַלָּה וְהוּא יוֹרֵד לְמַטָּה וְהַסּוּס לְמַעַלָּה מִמֶּנּוּ וְכו', עֵין שָׁם, הֵינּוּ שֶׁנֶּעֱנְשׂוּ מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה מִמֶּשׁ, כִּי תַחַת שֶׁהֵם הָיוּ רוֹצִים לְהַגְבִּיר הַסּוּס עַל הָרוֹכֵב, כְּנֶגֶד זֶה נֶעֱנְשׂוּ שֶׁשָּׁלַם לְעוֹשֵׂי הָרָעָה כְּרַעַתָּם, שֶׁהַגְבִּיר הַסּוּס עַל רוֹכְבֵיהֶם וְהַפִּילֵם וְהֶעֱנִישָׁם וְעַקְרָם מִן הָעוֹלָם.

השי"ת בעצמו כביכול לוחם עם הסט"א

וְעֵין בְּמִדְרָשׁ עַל פְּסוּק זֶה: "לְסַסְתִּי", שְׁמַאֲרִיךְ שָׁם בְּעֵנִין כְּבֵד הַמְלַחְמָה שְׁלַחַם ה' יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, עִם פְּרַעָה, לְהַגְבִּיר סוּסוֹ כְּבִיכּוֹל עַל פְּרַעָה וְרוֹכְבוֹ, עֵין שָׁם מֵה שְׁאִיתָא שָׁם: חָזַר וְרוֹכֵב פְּרַעָה עַל סוּס אָדָם עַל סוּס לְבָן וְשָׁחַר, כְּבִיכּוֹל נִגְלָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל סוּס לְבָן, אָדָם, שָׁחַר, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (תְּבַקוּק ג, טו): "דְרַכְתָּ בְיָם סוּסִיךְ" וְכו'. וְכֵן זֶה הוּא בְּחִינַה הַנ"ל, כִּי עַקֵר הַמְלַחְמָה הוּא בְּבַחֲינַה הַנ"ל, מֵה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צָרִיךְ לְלַחֵם עִם הַסְטְרָא-אֲחָרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּרַעָה וּמְצָרִים' שֶׁהֵם "עֲרוֹת הָאָרֶץ" תִּקְרָה זְהֻמַת הַמְדָמָה, שְׂרוּצִים בְּכָל פַּעַם לְהַגְבִּיר, חַס וְשָׁלוֹם, זְהֻמַת הַמְדָמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'זְהֻמַת הַסּוּס' עַל הַשָּׂכֵל. וּמַעֲצָם הַמְלַחְמָה, צָרִיךְ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל בְּעַצְמוֹ לְלַחֵם עִמָּהֶם. וְזֶה בְּחִינַת סוּס אָדָם לְבָן שָׁחַר שֶׁיֵּצֵא בָהֶם פְּרַעָה, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יֵצֵא כֵן כְּנֶגְדּוֹ. כִּי יֵשׁ בְּעֵנִין מְלַחְמָה זֹאת שֶׁל זְהֻמַת

המדמה עם השכל כמה וכמה בחינות, לפעמים מתגבר על האדם במחשבות ורעיונים והרהורים אלו, שהם בחינת סוס אדם, ולפעמים בבחינת סוס לבן ושחר.

השי"ת נלחם עם המדמה בכל מיני לבושים כנגד הסט"א

וכן מבאר במדרש הנ"ל, שעקר מלחמת השם יתברך נגד פרעה ומצרים היה על ידי בחינת המרכבה הקדושה, כמו שמאריך שם בענין מלחמת השם יתברך עם פרעה, שבכל מה שהתגבר פרעה פן יצא השם יתברך נגדו, כמו שכתוב שם - חזר ורכב פרעה על סוס אדם וכו', אף הקדוש ברוך הוא פן, יצא פרעה הרשע בשריון וכובע, כביכול הקדוש ברוך הוא פן וכו', הביא נפט, כביכול הקדוש ברוך הוא פן וכו', לבלב בקולו, כביכול ועליון יתן קולו וכו', עין שם שמאריך בזה. ואם פי מן הנמנע לעניי הדעת כמונו להשיג פונת המדרש הזה, פי הדברים תמוהים מאד, מהו ענין כל הדברים האלה שעשה פרעה והשם יתברך עשה פן כנגדו, וגם הלא הרבה רוח והצלה לפניו, ומה זה קול הרעש הזה שפרעה התגבר נגד השם יתברך וישראל בכמה מיני התגברות הנ"ל סוס אדם ושחר ולבן וכו', ויצא בשריון וכובע והביא נפט ואבני בליסטרות וחרבות ורמחים וחצים וכו', והרעים בקולו ולבלב בקולו וכו', והשם יתברך כביכול הכרח לצאת כנגדו בכל פעם בכל אלו הדברים, הלא השם יתברך יכול להפילו כרגע בפעם אחת.

היצה"ר מתגבר בכל מיני צבעים וגוונים של דמיון על האדם

אך אם אי אפשר להבין בפרטיות דברי המדרש לאשורו, על כל פנים אנו מחיבים להוציא ממנו ומזים אמתיים לעבודת השם יתברך, כי כל דברי המדרש הנ"ל מרמזים על מלחמת היצר, שעקר המלחמה הוא על ידי מחשבות רעות ובלבולים רבים ועצומים של המדמה, שהיא בחינת 'פרעה'. ומי שחס על נפשו ועוסק במלחמת ה', שזהו עקר המלחמה, כמובא בכל ספרי מוסר (חובת הלבבות, שער ה, פרק ה) שכל המלחמות הגשמיות נקראים מלחמה קטנה נגד מלחמה זאת, שהיא מלחמה ארכה מאד, הוא יכול להבין מעט כל דברי המדרש הנ"ל, כי פרעה שהוא בחינת בלבול המדמה, מתגבר על האדם בכל פעם בשנויים עצומים ובלבולים רבים ושונים, שהם בחינת סוס אדם ולבן ושחר וכו', וממש נלחם נגד הקדשה כמו היוצא בשריון וכובע ונפס וכו', ומרעים ומבלבל בקולו, כי רבו מספר בכמה וכמה מיני בלבולים והתגברות שמתעורר ומתגבר נגד האדם הרוצה להתגבר עליו, שכל מה שהאדם מתגבר כנגדו בישועת ה', כמו כן הוא מתגבר ביותר בכל פעם בשנויים אחרים.

למען הבחירה אי אפשר לנצח בפעם אחת המלחמה, והקב"ה לוחם נגדו בכל פעם לפי הבלבול החדש

ולוא עזרת ה' ונפלאות חסדיו העצומים היה נופל בידו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין ל:): 'אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה וכו'. ועל כן מוכרח, כפי יכול, השם יתברך להלחם כנגדו בכל מה שהוא לוחם כנגד

קדשת ישראל - כי כביכול השם יתברך בעצמו אינו יכול להכניעו ולבטלו בפעם אחד, שלא להחריב את העולם שנברא רק בשביל שיהיה בחירה, שעל פן ההכרח שיהיה כח לבלבול המדמה, להתגבר בכל פעם, ובכל מה שפרעה הרשע, שהוא בחינת הרע שבמדמה, מתעורר להתגבר מחדש בדמיונות רעים וכוזבים, שהם רעיונים רעים, בכמה וכמה מינים שונים, כמו כן, כביכול, השם יתברך לוחם פנגדו בבחינות אלו ממש.

ה' איש מלחמה בכל פעם ובכל מיני שינויים

פי ה' עוזו וגבור ה' גבור מלחמה" (תהלים כד, ח), וכמו שכתוב בשירת הים (שמות טו, א): "ה' איש מלחמה". ועקר גבורת מלחמתו יתברך הוא פנגד הסטרא-אחרא, שהוא בחינת הרע שבמדמה שיש לו כח גדול ועצום מחמת כח הבחירה - אבל השם יתברך בעצמו בודאי חזק ממונו, "כי אתה מרום לעלם ה'" כתיב (תהלים צב, ט), ונאמר (שם צג, ד): "מקלות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה'". ועל-פן השם יתברך יוצא לעזרת האדם הנכנס לגשת אל הקדש להתקרב אליו יתברך באמת והסטרא-אחרא, שהוא המדמה, מתגבר פנגדו בכל פעם בשנויים עצומים, והשם יתברך יוצא פנגדו בבחינות אלו ממש, שכל זה מרמז בהמדרש הנז'ל במלחמת השם יתברך עם פרעה, שהוא בחינת המדמה הפגום.

הקב"ה הגביר כח המרכבה דקדושה על מרכבות פרעה

וזהו ששים שם במדרש הנז'ל, כיון שכלה פרעה כל זה, התחיל הקדוש-ברוך הוא מתגאה עליו, אמר לו: רשע! יש לך רוח, יש לך פרוב, יש לך כנפים, מהיכן הטיסן הקדוש-ברוך הוא? אמר רבי יודן, מבין גלגלי המרכבה,

שְׁמַטָּן הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא וְהִטִּיטָן עֲלֵיהֶם וְכוּ'. הֵינּוּ כַּנְ"ל, שֶׁעָקַר בְּחֵינֵת מִלְחָמָה זֹאת הוּא לְהַגְבִּיר בְּחֵינֵת מְרַכְבָּה דְקִדְשָׁה עַל מְרַכְבָּה דְסִטְרָא אַחְרָא.

צריכים להאמין שכל כח המדמה הוא ממנו ית' ועל כן יכולין לנצחו בוודאי

כִּי צְרִיכִים לְהֵאֱמִין שְׁכֹל כַּח הַסּוּס שֶׁהוּא בְּחֵינֵת תִּקְוָה הַמְדָּמָה הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא מְחִיָּה אֶת כָּל־מִי שֶׁיִּכְוֵל לְהִנְהִיג הַכֹּל כְּרִצּוֹנוֹ, רַק בְּשִׁבִיל כַּח הַבְּחִירָה נִתֵּן כַּח לְהַמְדָּמָה, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת מְרַכְבָּה דְסִטְרָא אַחְרָא, לְהִטְעוֹת אֶת הָאָדָם, כְּאִלוֹ יֵשׁ לוֹ כַּח, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲבָל בְּאִמַּת מִי שְׂרוּצָה לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו, יִכּוֹל לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו לְהַכְנִיעוֹ וְלְהִנְהִיגוֹ כְּרִצּוֹנוֹ, כִּי בְּאִמַּת הַסּוּס טָפַל לְרוֹכֵב וְכוּ' וְכוּ'. וְאִם יִחְזִיק יָדוֹ בְּה' וְיִצְעַק אֱלֹהֵי וְיִבִּיט אֱלֹהֵי וְיִתְלֶה עֵינָיו אֱלֹהֵי בְּכָל פְּעַם, בּוֹדָאֵי יַעֲזְרוּ ה' וְיִלְחַם בְּעֵדוֹ, בְּכָל מִינֵי מִלְחָמוֹת וְתַחֲבוּלוֹת רְעוֹת שְׁמִתְגַּבֵּר הַמְדָּמָה שֶׁהוּא בְּחֵינֵת פְּרָעָה כְּנִגְדּוֹ, כִּי בְּכָל מָה שְׁמִתְגַּבֵּר בְּחֵינֵת פְּרָעָה כְּנִגְדּוֹ, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת סוּס אָדָם וְלִבָּן וְשָׁחַר וְכוּ', וּמְלַבֵּב וּמְרַעֵם בְּקוּלוֹ וְכוּ', בְּכָל אֵלּוֹ הַבְּחִינּוֹת יוֹצֵא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּנִגְדּוֹ, כִּי גַם כָּל חַיּוֹתָם מִמְּנוֹ, וְכִמּוֹ שִׁכְתוֹב: "וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת כָּל־מִי וְכוּ'.

עיקר הגלות הם המחשבות הרעות שמתגברות

וְזֶהוּ בְּחֵינֵת גְּלוּת אַרְבַּע מַלְכּוּת שְׂרָאָה זְכַרְיָה (כְּמוֹ שִׁכְתוֹב בְּקַפִּיטַל ו, א-ג): וְאַרְאָה וְהִנֵּה אַרְבַּע מְרַכְבּוֹת יִצְאוֹת מִבֵּין שְׁנֵי הַהָרִים, וְהַהָרִים הָרִי נְחֻשֶׁת, בְּמְרַכְבָּה הָרֵאשֶׁנָּה סוּסִים אֲדָמִים, וּבְמְרַכְבָּה הַשְּׁנִיָּת סוּסִים שְׁחָרִים, וּבְמְרַכְבָּה הַשְּׁלִישִׁית סוּסִים לְבָנִים, וּבְמְרַכְבָּה הָרְבִיעִית סוּסִים בְּרָדִים אֲמָצִים, שֶׁהֵם בְּחֵינֵת אַרְבַּע גְּלוּתוֹת כְּמוֹ שְׁמִפְרֵשׁ שֵׁם אַחֲרֵי-כֵן. וְזֶה יְדוּעַ שֶׁעָקַר

הגלות הוא גלות הנפש, מה שבגלות המר מתגבר מאד הסטרא-אחרא על הקדשה. ועקר המלחמה הוא במחשבה, מה שהחיות טמאות, שהם בחינת 'מרכבות טמאות', שהם מחשבות רעות והרהורים רעים ורעיונים מבבלים מתגברים על השכל שממשם כל הקלקולים, רחמנא לצלן.

באמת המחשבה ביד האדם לשלוט בה

ועל-כן ראה המרכבות טמאות בבחינת 'סוסים' בכמה גונים, אדמים לבנים שחורים, כי יש בענין הרעיונים רעים כמה וכמה מיני גונים. וצריכין לצעק הרבה לה', עד שהשם יתברך יעזרו שלא יפל בידם רק יגביר הרוכב על הסוס, כי באמת המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו, ואפלו אם לפעמים המחשבה יוצאת מדרך הישר לחוץ, חס ושלום, הוא יכול לתפסה כמו הסוס שתופסין אותו במתג ורסן, להטותו לדרך הישר.

כי בענין בלבול המדמה כלול כל התאוות, הן תאוה הנ"ל, הן תאוות ממון וחסרון הבטחון וטרדת הפרנסה. והכל הוא בחינת פגם האמונה, והכל תלוי זה בזה, [היינו אמונה ושבירת התאוות תלוי אחד בשני], ואין יודעין מהיכן ההתחלה, ועל-כן קשה מאד לתקן. ואי אפשר לתקן כי אם על-ידי הצדיק האמת שיש לו בחינת רוח-הקדש וכו', ובלבד שיבקש אותו מאד עד שימצאונו, ואפלו אחר-כך צריך לבקש עוד הרבה בכל פעם וכו', עד שיזכה לאמונה שלמה ביותר בכל פעם עד שיתקן בשלמות וכו'.

הדמיונות בענין הפרנסה נקראים סוס ורכב על שם המדמה השולט באדם

ועל-כן נקרא הבטחונות של שוא והבל בשם 'סוס', כמו שכתוב (תהלים כ, ח): "אלה ברכב ואלה בסוסים, ואנחנו בשם ה' אלהינו נזכיר". וכתוב

(שם לג, יז): "שָׁקַר הַסּוֹס לְתַשׁוּעָה" וכו'. כִּי בַחֲיִינֵת 'סוֹס' הוּא בַחֲיִינֵת תִּקְרָף זְהֵמַת הַמְדָמָה, בַחֲיִינֵת זְהֵמַת מִצְרִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יִשְׁעִיהֵ לֹא, א): "הוּי הִירְדִים מִצְרִים לְעִזְרָה וְעַל סוֹסִים יִשְׁעֵנוּ" וכו', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ פָּגַם תַּאֲוֹת מְמוֹן שְׂרֹדֵף אַחַר הַמְמוֹן בִּיגִיעוֹת יְתָרוֹת בַּחֲנָם, וְעוֹשֶׂה מֵהַטָּפַל עֵקֶר וּמֵהָעֵקֶר טָפַל, שֶׁתּוֹלָה הָעֵקֶר בְּהַסְבוֹת, שֶׁהֵם הַנְּסִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת שֶׁל הַמִּשְׁאֵא־וּמְתָן וְשׂוֹכַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַפְלוּ כְּשֶׁמִּזְכִּירִין אוֹתוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבַתְּכַלִּיתוֹ הַנִּצְחִי הוּא אוֹמֵר: הֲלֹא כְּתִיב (דְּבָרִים טו, יח): "וַיְבָרַךְ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה" שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (מְדָרַשׁ תַּהֲלִים קלו), שֶׁלֹּא יֵהָא יוֹשֵׁב בְּטַל וְכו'. וְאֵינוּ מִשִּׁים אֶל לְבוֹ לְבָלֵי לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ.

כִּי בּוֹדָאֵי הָאֱמֶת הוּא שְׁצָרִיכִין אֵיזָה עֵסֶק, אֲבָל חֲלִילָה לְהַפְךָ הַדְּבָר לַעֲשׂוֹת מֵהַסְבָּה שֶׁל הָעֵסֶק עֵקֶר, וְלִרְדֹף אַחַר הַמִּשְׁאֵא־וּמְתָן בִּיגִיעוֹת וְטַלְטוּלִים וְסַכְנוֹת בְּגוֹף וּנְפֶשׁ כְּאֵלֶּה, וּמִתּוֹרָה וּתְפִלָּה עוֹשֶׂה טָפַל, עַד שֶׁהִרְבָּה מִשְׁלִיכִים עֵסֶק הַתּוֹרָה לְגִמְרֵי אֶף־עַל־פִּי שֶׁבְּנִיעוּרֵיהֶם הָיוּ לוֹמְדִים מִפְּלָגִים וְכו', עַד שֶׁכְּמַעַט שׂוֹכְחִים גַּם אֶת הַתְּפִלָּה וְכו', בְּפֶרֶט בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם. וְכֹל זֶה בְּכֹלֵל דְּבָרֵי הַזָּהָר הַקְּדוֹשׁ שֶׁהַזָּהָרִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה הָרוֹכֵב טָפַל לְהַסּוֹס, רַק הַסּוֹס יִהְיֶה טָפַל לְהָרוֹכֵב.

סיכום

◇ האמונה תלויה בכח המדמה דהיינו כח הדמיון, כי אמונה נצרכת במקום שאין השכל יכול להבין ולהשיג, וצריך לכח הדמיון לדמות ולהבין - ובירור המדמה הוא ע"י כח הנבואה, רוח הנבואה של הצדיקים, וכל הזוכה להתקרב אליהם זוכה לאמונה ישרה דקדושה, וצריך כל אדם החס על נפשו לבקש צדיק אמיתי כל ימיו לזכות לבירור המדמה ולאמונה אמיתית.

- ◇ בלבול המדמה כולל את כל התאוות, הן תאוה הידועות, והן תאוות הממון וחסרון הפרנסה שהוא פגם האמונה, כי היצה"ר מכניס דמיון באדם שהסיבות מביאות הפרנסה, וע"כ טורח מאוד אחר הסיבות, ועושה מהטפל לעיקר, ומהעיקר טפל.
- ◇ עיקר הבחירה הוא במדמה, כי השכל דבוק תמיד בהשי"ת ואין לו תפיסה בגשמיות כלל, ורק בדמיון שייך בחירה בטוב, ואז המדמה הוא שליח השכל, ואם חלילה מעוות שליחות השכל, ושולט על השכל, הרי הוא כמו משוגע הפועל בדמיונותיו.
- ◇ גלות מצרים הוא בחי' בלבול המדמה שמשם כל הכפירות, ובפסח יצאנו ממצרים ע"י משה רבינו, שגילה ע"י מופתים את האמונה, והמשיך על ישראל בחי' רוח הקודש, ועי"ז נתברר אצלם המדמה והאמונה.
- ◇ פרעה התגבר לרדוף אחר ישראל עם 'שש מאות רכב בחור' ו'סוס ורוכבו' המרמזים על התגברות המדמה דהיינו הסוס והרכב, על האדם הרוכב דהיינו השכל האמיתי, וכן הוא נלחם בכל מיני לבושים וסוסים - סוס אדום שחור ולבן וכו' המרמזים על כל מיני מחשבות רעות והרהורים רעים ורעיונות מבולבלים ששורשם בדמיון, ובא בכל פעם בשינויים וגוונים חדשים, כדי להשליט הדמיון על האדם, ובכל פעם שהאדם מתגבר, פרעה מתגבר יותר בדמיון חדש.
- ◇ ה' איש מלחמה, וצריך לדעת שהשי"ת יצא כנגד פרעה מידה כנגד מידה והמתיק הדין בשורשו, ונלחם עם פרעה כביכול בסוס אדום שחור ולבן וכו' וכנגד כל דמיון השי"ת בעצמו נלחם.
- ◇ העצה הכללית להינצל מהמדמה, היא לצעוק להשי"ת, ואם יחזיק ידו בה' ויצעק אליו ויביט אליו ויתלה עיניו אליו בכל פעם, בוודאי השי"ת יילחם בעדו בכל מיני תחבולות כנגד המדמה.
- ◇ כח המחשבה היא כמו סוס שיש כח לרוכבו לשלוט בו, כך יש כח לאדם לשלוט במחשבה, ואפ"ל אם מחשבתו יוצאת לחוץ, עיקר העצה הוא לתפשה כמו שתופש ברסן הסוס, ולחשוב מחשבות אחרות טובות וטהורות.

פניני נועם

העושה מהתורות תפילות יזכה
לישועה שלימה בוודאי

עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה (שמות טו, ב).

וְזֶה עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה; עֲזִי – זֶה בְּחִינַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים כט, יא): "ה' עז לעמו יתן". וְזִמְרַת יְהוָה – זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, הֵינּוּ כְּשֶׁאֲזַכֶּה לְחַבֵּר תּוֹרָה וְתְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, אִם בְּוַדַּאי וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה – כִּי בְּוַדַּאי יִהְיֶה לִי יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה.

(ליקוטי הלכות הל' ראש חודש ה' כ)

